

УДК 82(091): 821.161.2

DOI: 10.31471/2304-7402-2025-22(81)-106-115

ДО ІСТОРІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИДАВНИЦТВА «РЕКОРД» МИКОЛИ КОВАЛЮКА

Микола Васильчук

*Коломийський навчально-науковий інститут
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;
м. Коломия, вул. Миколи Лисенка, 8;
e-mail: mykolavasylichuk@ukr.net*

У статті розглянуто діяльність коломийського видавця міжвоєнної доби Миколи Ковалюка. Це перше дослідження, в якому висвітлено роботу створеного ним видавництва «Рекорд», окреслено тематику і репертуар видань, проаналізовано видавничу політику. Автор статті для аналізу використовує рекламні матеріали, які розглядає як автохарактеристику видавця. Окреслено тематичні обшири основних книжкових серій видавництва «Рекорд» і періодичних видань Миколи Ковалюка. Розкрито значення одного з видань «Рекорду» – словника інішомовних слів Олекси Скалозуба.

Ключові слова: *видавництво, книга, друкарня, періодика, часопис, книжковий блок, палітурки, тиснення, шрифт, «Рекорд», книжкова серія, «Бібліотека “Пролом”», «Бібліотечка “Ріжноманітність”», «Бібліотека аматорського театру».*

Постановка проблеми. В історії українського видавничого процесу XIX–XX ст. місто Коломия посідає одне з ключових місць. За нашими дослідженнями, тут від 1864 і до 2000 року діяли 33 друкарні, які виготовляли україномовну друковану продукцію. Друкарні були базою для видання періодики і книжок; діяли численні видавництва [4]. Одне з них – видавництво «Рекорд» Миколи Ковалюка.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Спеціального дослідження про діяльність видавництва «Рекорд» досі не існувало, як немає хоч якоїсь біографічної довідки про видавця. Тому доводиться відтворювати історію діяльності видавництва «Рекорд» Миколи Ковалюка за скупими матеріалами бібліографічного і пресознавчого характеру. Зокрема перші відомості про Миколу Ковалюка і його видавництво подано у статтях Анатолія Курдидика та Б.Р. (Богдана Романенчука), вміщених у збірнику споминів про недавнє минуле «Коломия і Коломийщина» (Філадельфія, 1988) [1; 7]. Автор цієї статті подав окремі відомості у своїх книжках «Письменство на Коломийщині» (1993) [2], «Українська видавнича справа в Коломійі» [4]. Дослідник Іван Монолатій оприлюднив

бібліографію коломийських друків у праці «Друковане слово в Коломійі» (1993) [8], де є інформація про книги видавництва Миколи Ковалюка. Дослідники Мирослав Романюк і Марія Галушко в історико-бібліографічному дослідженні «Українські часописи Коломійі» (1996) [9] подали відомості про періодичні видання Миколи Ковалюка. Окремим джерелом інформації є оригінальні видання, здійснені Миколою Ковалюком, а також рекламні матеріали, вміщені видавництвом на останніх сторінках книжок.

Постановка мети. Метою цієї статті є розкрити історію діяльності видавництва «Рекорд» Миколи Ковалюка в Коломійі, показати розуміння видавцем нагальних проблем виховання нації в умовах чужої за-йманщини.

Виклад основного матеріалу. У міжвоєнну добу українці Галичини виявляли ініціативу у сфері культурної та приватної економічної діяльності. Виникали різноманітні фірми, підприємства, кооперативи. Поставали книжкові видавництва, редакції газет і журналів. Траплялося, що такі видавництва не залишали по собі багато видань і були короткочасними, інші ж навпаки – виявлялися успішнішими.

Микола Ковалюк – видавець, засновник видавництва «Рекорд» у Коломійі. Його «видавництво діяло при вулиці Словацького, ч. 5, та намагалось подати на читацький ринок книжки різноманітного змісту, від сценічних творів для сільських аматорських театрів до поважніших і постійної вартості публікацій» [1, с. 323]. Створене 1923 року, видавництво випускало книги різноманітного змісту і спрямування. Видавництво «Рекорд» проіснувало 12 років (до 1935). Тут виходили позасерійні та серійні видання. Зокрема, книжкові серії «Бібліотека "Пролом"» (відомо 11 випусків) [10, с. 53], «Бібліотечка "Різноманітність"» (16 випусків) [4, с. 104], «Бібліотека аматорського театру» [10, с. 53].

Про завдання і засади діяльності видавництва «Рекорд» можемо судити з його реклами. Зокрема у статті «Закладайте гуртки самоосвіти!» видавництво наголошує на величезному значенні освіти у розвитку і становленні нації: «Найбільше користі приносить гроші, вкладений в самоосвіту. Могутність і багатство пануючих народів західного континенту – це наслідки систематичного і послідовного вкладання певних ошадностей в книжку і самообразование. Знання це неоцінений скарб» [11, с. 477]. У цьому тексті приділено важливого значення самодисципліні, свідомості власної відповідальності кожного не лише за власний добробут, а й за майбутнє народу: «Тому, хто легковажить самоосвіту, хто з байдужности або лінивства теряє дорогий час на пустяки, місто читати, той поповняє тяжкий злочин, не тільки супроти себе самого, але також супроти грядучих поколінь і цілого народу» [11, с. 477]. Автор закликає: «виповідаймо безпощадну війну темноті і безпросвіттю, та

остерігаймо перед небезпекою других, яка грозить внаслідок нашої байдужности відносно цієї справи» [11, с. 477].

Видавництво «Рекорд» вело продуману діяльність з чітко окресленою ціновою політикою. Зокрема, воно пропонувало для читалень, кооператив, самоосвітніх гуртків і приватних осіб або окремі свої видання, або цілі бібліотечки, вартістю щомісячної оплати не менш як 5 польських злотих [11, с. 478]. Проводило консультативну роботу, допомагало мало освіченим читачам підібрати необхідну літературу: «На поради інтересованих даємо фахові поради в справі закладання бібліотек через наших представників на місцях» [11, с. 478].

Дослідник Анатоль Курдик назвав Миколу Ковалюка «рухливим», маючи на увазі ту ритмічність, з якою діяло його видавництво «Рекорд» [7, с. 323]. Задумане як підприємство, яке активно взаємодіє з читачами, видавництво «Рекорд» тримало зацікавлених осіб у постійній напрузі, формувало у них певні смаки та інтереси. Все це досягалося за постійного контакту з читачами явними і майбутніми, планомірного випуску серійних видань, поставлених на конвеєрну основу. Цьому сприяли чіткі графіки виходу чергових книжкових випусків, прив'язані до календаря. Отримання передоплати за чергові видання спонукало видавця без зволікань поставляти читачам обіцяну поліграфічну продукцію.

Видавець (видавництво) залишив нам кілька самохарактеристик, які допомагають проникнути у механізм діяльності видавництва: «Бібліотечка "Ріжноманітність"», як це вже сама назва вказує, має зміст дійсно ріжноманітного, містить: оповідання, повісті, поради практичного характеру, наукові та господарські розвідки і т.д. Одним словом, все те, що нам бракує з різних ділянок знання. Поодинокий випуск появляється чотири рази в місяць і коштує 30 сот.» [6, с. 34].

Тут діяла, на зразок інших європейських видавництв, система тарифів, знижок, заохочень, спрямованих на те, аби залучити до читання і придбання продукції видавництва найріжноманітніші верстви читачів: «Передплата на цілий рік виносить 14 зол., на піврік 7.50, а чвертьрік 3.90 зл. Передплата мусить бути виплачена з гори. Річні і піврічні передплатники одержують, крім пренумерованих книжочок, премії вартости 4 зл. річні а 2 зл. піврічні» [6, с. 34].

Микола Ковалюк добре розумів значення не лише економічного боку своєї діяльності, а й суспільний резонанс і виховну роль книги: «Отця бібліотека надається найкраще до поглиблення національної свідомости і поширення знання серед широких верств, бо є дешева, цікава і популярна, то є понятна й для не виробленого читача. Тому обов'язком кожного свідомого українця є старатися, щоби книжочки цієї бібліотеки найшлися не тільки в читальні, але в кожного хто тільки грамотний» [6, с. 34].

Тісну співпрацю видавництво «Рекорд» мало з письменником Андрієм Чайковським, який у 1919–1935 роках жив і працював у Коломиї. 1933 року видавництво рекламувало опубліковані ним твори Андрія Чайковського: «В кожній читальні, в публичній чи приватній бібліотеці не повинно бракнути повістей і оповідань Андрія Чайковського» [6, с. 36]. В іншому місці видавництво зазначило: «Всі історичні повісті і оповідання А. Чайковського маємо на складі» [11, с. 480]. Перелік книжок цього автора, виданих «Рекордом»: «Четверта заповідь», «Олюнька», «Аристократ», «За чужі гріхи», «В чужім гнізді», «До слави», «На уходах». Деякі книги були в двох частинах, звідси і різниця у цінах, які варіювалися від 3,50 до 7 злотих. Видавництво вело чіткі розрахунки, послуговувалось готівковими і безготівковими переказами: «При замовленню всіх повістей платимо самі порто. Нашеkonto П.К.О 153-933» [6, с. 36].

Видавництво «Рекорд» використовувало поліграфічні можливості Коломиї і співпрацювало з різними коломийськими друкарнями. У друкарні «СО-ВА» надруковано книжку спогадів Зенона Стефаніва «Від Слов'янська до Тухолі» (1933) з переднім словом Андрія Чайковського, а також книжку самого Миколи Ковалюка «Комунізм чи капіталізм» (1935) [4, с. 204]. Видання серії «Ріжноманітність» друкували у Михайла Бойчука («З друкарні М. Бойчука в Коломиї, Собіського 48. 21.3.1933–46–3000» [6, с. 2]) і Шимона Тайхера («З друкарні Сімона Тайхера в Коломиї, Пілсудського ч. 23. 27.III. 1933–471–3000» [5, с. 2]). З реквізитів можемо судити про тиражі видань із серії «Бібліотека "Ріжноманітність"». Їх друкували порівняно великим накладом – 3000 примірників. Зрозуміло, що такий тираж не був призначений лише для Коломиї, а мав ширше поле для реалізації.

Інші видання «Бібліотеки "Ріжноманітність"» (станом на 1933 рік), вказані в рекламі за назвами: «Утрачені діти», «Хто душий», «Чорний козак», «Щасливе відкриття», «Недовішений опришок», «Історія трьох голодранців», «Живий небіщик», «Чорний двір», «Вірний аж до смерти», «Горе й пімста жінки», «Історія кравця й горбача», «Морський опришок або Таємнича скринка», «Заборонені двері», «Загадочне душогубство» [6, с. 33]. За іншими джерелами встановлено авторство деяких творів «Бібліотеки "Ріжноманітність"»: «Загадочне душогубство» та «Чорний козак» авторства В. Лялюка, «Недовішений опришок» і «Морський опришок або Таємнича скринка» В. Вишенського [10], «Історію кравця й горбача» написав В. Александрович [8, с. 4].

Можна згрупувати видання Миколи Ковалюка за певними тематичними напрямками. Оскільки ціла низка видань не мають датування, можемо припустити, що він починав з видання т.зв. «пожиточних» книжок, тобто, книжок господарського і медичного профілю (Григоренко. Ветеринарний зільник. Коломия: Рекорд; Григоренко. Підручник лікування звірят. Коломия. Рекорд; Демидецький В. д-р. Найновіша методика при-

родного лікування) [8, с. 5]. Книжка В. Демидецького була великого обсягу (824 с.) і коштувала аж 32 злотих.

З великоформатних і коштовних видавничих проєктів Миколи Ковалюка було видання «Першої Української Практичної Кухні» Ольги Франко. Сам видавець так рекомендував читачам своє видання: «Сторін 500, великого формату, багато ілюстрована з кольоровими таблицями. Оправлена в полотно із золотими відтисками. Є це книга, якої до тепер у нас не було. Ця книга повинна знаходитись у кожної української господині. Ціна значно знижена, передше зол. 27,50, тепер 18 зол. Оправлена в картон тільки 15 зол.» [11, с.478].

Окремо стоять видання з «Бібліотеки аматорського театру» [10, с. 53]. У цій серії Микола Ковалюк опублікував добрий десяток книг. Це сучасні оригінальні твори, переклади та інсценізації європейської класики. Зокрема, такі видання, що з'явилися з позначкою «Коломия: Рекорд»: Біссон. Несамовите кохання. Комедія; Данко О. Новітні чорти. Швець Жердка. Комедія; Лесь Крутий комуністом. Комедія; Енглъ Е., Горст Д. Геть з мужчинами; Костів М. Там, де воля кривавим потом зацвіла. Драма; М.Б. Сорочинський ярмарок. Оперета; Мольер Ж. Чудодійний лікар. Комедія; Скалозуб О. Сотниківна. П'єса на 2 дії (1932), Скалозуб О. Любов на розказ (1935); Скалозуб О. Нечиста сила (1935); Франко П. Марко Спотикайло; Ярославич. Антипко. Комедія; Ярославич. Павуки. Комедія; Ярославич. Чортеня. Комедія.

Видавництво у 1933 році рекламувало нові видання для аматорських гуртків: збірку комедій Аркадія Данка, а також історичну п'єсу Богдана Лепкого «Сотниківна» в інсценізації Олекси Скалозуба, драму М. Костіва «Там де воля кровавим» [12, с. 479]. Знаковою подією була публікація 1933 року видавництвом «Рекорд» «Словника чужомовних слів, виразів і приповідок, що вживаються в українській мові» Олекси Скалозуба. Слова іншомовного походження спочатку потрапляли в українські тексти у формі запозичень, написаних латинською, грецькою, німецькою та іншими мовами. Вони набували української транслітерації, отримували право громадянства і врешті часто відмінювалися вже на взірць українських слів. Однак, усе це не було належним чином упорядковано, хоч використання іншомовних слів на письмі намагалися вносити автори різноманітних видань правописного характеру, які пропонували власне розуміння цього питання або орієнтувалися на правописні норми радянської України.

Для людей, які мали гімназійну освіту, знали давньогрецьку, латинську і німецьку мови, в Галичині іншомовні слова не становили якоїсь особливої проблеми щодо їх розуміння. Однак у міжвоєнний період постала потреба в таких словниках, позаяк виросло нове покоління українців, яке мало ширшу потребу в доступі до знань. Стало зрозуміло, що в умовах польського панування, обмежень у доступі до вищої освіти (зга-

дати хоча б заборони початку 1920-х років, що призвели до створення Українського таємного університету тощо), виникла невідкладна потреба саморозвитку молоді. Цьому було підпорядковано цілу низку заходів з боку українців Галичини, які попри відсутність власної держави намагалися хоча б щось зробити в цьому напрямку.

«Словник чужомовних слів, виразів і приповідок, що вживаються в українській мові» Олекси Скалозуба містить близько 1.350 слів основної частини і 800 іншомовних термінів. За таким принципом укладають і сучасні словники іншомовних слів. Це видання Олекси Скалозуба Анатоль Курдидик називає однією з вартісних і рідкісних нині книжок, видрукованих Миколою Ковалюком [7, с. 323].

Видавці розуміли, що нове видання має не надто великий обсяг, тому й не вмістило всіх іншомовних слів, які можуть трапитися у житті. Разом з тим цей словник багато в чому був повнішим від тих, які існували досі. В анотації до видання зазначалося: «Бажанням видавництва було розширити, доповнити існуючі словники. Деякі з них пристосовані до потреб одної частини нашого народу. А це в сучасну хвилину, коли життя творить нові поняття загальні для всіх, не дає можливості користати з одного словника» [11, с. 3]. Також видавці зазначають, що орієнтуються на сучасні їм норми правопису: «Крім того, приходиться звернути увагу і на правопис. [...] Як і в дотеперішніх словниках, так і в новому зазначаємо походження слів. Деякі міжнародні слова писані нашими буквами, а не латинкою (*ададжіо*). Значіння кожного слова подано коротко, ядерно. Подвійні пояснення відділені середником (;)» [11, с. 3].

Стиль подачі матеріалу: «**абажур** (*фр.*) – серпанок на лампу» [11, с. 5]; «**галерія** (*ім.*) – довгий вузький перехід, критий ганок; підземні ходи в копальнях; помешкання де переховуються образи, статуї тощо; найвисші, найдешевші місця в театрі» [11, с. 69]. Тут також є міфологічні персонажі і поняття з давньої історії: «**Аґні** – індійський бог вогню», «**Аґора** (*гр.*) – Площа, де відбувалися народні збори у Греків» [11, с. 8]. Подібною є й подача іншомовних висловів, цифр, понять: «**ad astra** (*лат.*) – до зізд! Вперед!» [11, с. 452]; «**L.** – римська цифра 50» [11, с. 461]; «*veni, vidi, vici* (*лат.*) – прийшов, побачив, переміг (повідомлення Цезаря про його перемогу над ворогом)» [11, с. 472].

Для порівняння, подача слів у сучасному словнику іншомовних слів (2000 рік): «**Абажу’р**: (франц. abat-jour) – частина світильника, призначена для захисту очей від світла та зосередження світла в потрібному напрямі» [12, с. 1]; «**А’ґні** (санскр. – вогонь) – бог вогню в давньоіндійській ведичній релігії. Див. також *Ведизм*» [12, с. 11].

Книжка містить розшифрування скорочень, вжитих у тексті, де вказано мову або сферу діяльності, з якої запозичено слово: «*аб.* – абісінська, *авс.* – австралійське, *мос.* – московське, *муз.* – музика, *шк.* – шкотське, *яп.* – японське» [11, с. 473–474].

Є також виправлення помилок, допущених при складанні книжки (їх понад шістдесят).

Титульна сторінка має тематичний добір шрифтів: прізвище автора і назву набрано шрифтом з елементами готичного письма.

Формат видання: 70x108 1/32. Ниткошвейший блок ручної роботи. Було два типи обкладинки: звичайна м'яка і палітурка із темно-синього коленкору із «золотим» тисненням. На першій сторінці палітурної кришки вказано прізвища автора (О. Склозуб), скорочену назву видання (Словник чужомовних слів), видавництво («В-во "Рекорд"») і по боках два декоративні елементи). На корінці прописними літерами: «Словник».

Автор словника – письменник, драматург, театральний діяч Олекса Скалозуб. Уродженець Наддніпрянщини, Олекса Скалозуб був старшиною дієвої армії УНР. Інтернований. Опинився у міжвоєнній Польщі, не мав змоги повернутися в радянську Україну і жив у Галичині. Восени 1922 року Олекса Скалозуб разом з театром Миколи Орла-Степняка опинився в Коломиї. Тут він осів. Олекса Скалозуб написав книгу «Характеризація в аматорському театрі» (1928); автор драматизованої переробки повісті Богдана Лепкого «Сотниківна» (Коломия: Рекорд, 1932); комедії «Любов на розказ», «Нечиста сила» (обидві – Коломия: Рекорд, 1935). Створив українську версію (в перекладі з французької) комедії «Чудодійний лікар або Лікар по неволі» (1934) Мольєра і комедію Е. Енгля й Д. Горста «Геть з мужчинами» (1935) [3, с. 202–205].

Ще одна грань діяльності Миколи Ковалюка – видання періодики. Він мав на меті стати економічно незалежним через приватну торговельну діяльність: «це був прихильник організації приватного купецтва» [7, с. 323].

Дослідник Анатоль Курдидик відзначає: «М. Ковалюк почав на свої кошти видавати 1929 року місячник, присвячений справам української приватної торгівлі і промислу під назвою «Український купець» (річно 6 злотих), навіть з бібліотекою «Українського купця» вийшло як перший випуск у ній 1929 року оповідання А. Чайковського «Аристократ» – але «Рекорд» і його власник не змогли домовитися з централею Союзу українських купців і промисловців у Львові – і місячник «Український купець» та його бібліотека так і не вийшли дальшими своїми випусками» [7, с. 323].

Насправді, нам відомо, що 1929 року власним коштом Микола Ковалюк розпочав видання щомісячного часопису «Український купець. Місячник українських купців і промисловців» (1929). Наступні номери мали підзаголовки: «Місячник українських купців і промисловців Орган "Союзу українських купців"» (1929, ч. 2); «Місячник. Орган "Союзу українських купців"» (1929, ч. 4-8) [4, с. 172].

Це видання публікувало «програмно-проблемні статті М. Ковалюка та І. Сергієвича, які не тільки широко роз'яснювали значення відродження «"рідного купецтва й вільних незалежних фахів" у піднесенні добробуту української нації, а й порушували і ґрунтовно розглядали шляхи економічного вишколення народу, потреби для розвитку української приватної торгівлі і промислу» [9, с. 136]. «Найактивнішими авторами місячника були його засновник М. Ковалюк та І. Сергієвич. У ньому друкувалися також Д. Конюх, В. Сіменович, О. Кисілевська, А. Чайковський, І. Филипчак, купець Олекса Мазяр та ін.» [9, с. 137].

У додатку до часопису видавали бібліотеку «Українського купця» (вийшло кілька перших випусків). З рекламного оголошення про «Річник часопису «Український Купець» можемо скласти уявлення про розуміння видавцем своїх завдань: «Кожний свідомий українець, що хоче поліпшити свій добробут і прискорити відродження нації, повинен прочитати одинокий у нас того рода річник часопису «Український Купець». Тут знайдете оригінальні і не тільки для купця, а й для кожного українця селянина, робітника, урядовця, одним словом для всіх інтересуючі статті. Ціна в оправі картоновій зол. 6. Спішіть, бо запас невеликий» [11, с. 478-479].

У середині 1930-х Микола Ковалюк видавав газету «Антикомуніст. Місячник, присвячений боротьбі з комунізмом, марксизмом та скептицизмом» (1935). Серед іншого, часопис містив «інформаційні публікації про радянське політично-громадське життя, які показували страшну реальність більшовицького "раю"» [9, с. 167].

Миколі Ковалюку належать книжки: «Як стати багатим» і «Комунізм чи капіталізм?» (Бібліотека «Пролом», ч. 11. Коломия: Накладом в-ва «Рекорд», 1934).

Доля видавця досі залишається нез'ясованою. Його сучасник, письменник і журналіст Анатоль Курдидик, зазначив: «Доля М. Ковалюка і його видавництва «Рекорд» від 1939 року нам невідома, ніякої вістки про них в українській пресі ми не находили» [7, с. 323].

Висновки. Видавництво «Рекорд» Миколи Ковалюка у Коломії постало в умовах міжвоєнної галицької дійсності. Приватна ініціатива, пошук шляхів для віднайдення сенсів буття в умовах програних змагань за власну національну державу сприяли появі періодики і новітньої книжкової справи. Індивідуальна діяльність для себе і водночас для громади – той первень, на якому тримається діяльність Миколи Ковалюка як видавця. Він зумів на межі між 1920-ми і 1930-ми роками налагодити чітку роботу видавництва, запустити у роботу книжкові серії, які стали фінансово успішними. Пошук власного місця у світі, розуміння інтересів нації привели видавця до несприйняття комуністичної ідеології. Знаковими виданнями його видавництва стали книжка Ольги Франко про кухню і словник іншомовних слів Олекси Скалозуба.

Література

1. Б.Р. [Богдан Романенчук]. Українські видавництва і періодичні видання в Коломії в 1865–1939 рр. // Коломия і Коломийщина. Філадельфія: Видання Комітету коломиян, 1988. С. 325–332.
2. Васильчук М. Письменство на Коломийщині. Друга пол. 16 ст. – 1939 рік. Коломия: Народний дім, 1993. 80 с.+8 с. іл.
3. Васильчук М. Українська видавнича справа в Коломії. Друга половина XIX – XX ст.: історико-функціональний і тематичний аспекти. Монографія. Коломия: Вільний голос, 2003. 240 с.
4. Васильчук М. Шкаберки і реваші. Записане. Київ: 2024. 256 с.
5. Вишинський В. Історія трьох голодранців (На арабську тему). Чотири ілюстрації в тексті. Коломия: Видавництво «Рекорд», 1933 36 с. (Бібліотека «Ріжноманітність», ч. 6).
6. Дашко О. Живий небіщик. Тема з Бокачія. Коломия: Видавництво «Рекорд», 1933. 32 с. (Бібліотека «Ріжноманітність», ч. 7).
7. Курдик А. Друковане слово в Коломії // Коломия і Коломийщина. Філадельфія: Видання Комітету коломиян, 1988. С. 318–324.
8. Монолатій І. Друковане слово в Коломії // Літопис коломийський. 1993. Число 1. С. 3–30.
9. Романюк М., Галушко М. Українські часописи Коломії (1865–1994 рр.): Історико-бібліографічне дослідження / Передм. В. Качкана. Львів, 1996. 238 с.
10. Савчук М. Бібліотека «Пролом»; Бібліотека «Ріжноманітність»; Бібліотека аматорського театру // Енциклопедія Коломийщини. Зшиток 2, літера Б. / За ред. М. Васильчука, М. Савчука. Коломия: Вік, 1998. С. 53.
11. Скалозуб О. Словник чужомовних слів, виразів і приповідок, що вживаються в українській мові. Коломия: Рекорд, 1933. 480 с. (Бібліотека «Пролом», ч. 5–6).
12. Словник іншомовних слів / Уклад.: С.М. Морозов, Л.М. Шкарапута. Київ: Наук. думка, 2000. 680 с. (Словники України).

TO THE HISTORY OF THE PUBLISHING HOUSE «RECORD» BY MYKOLA KOVALIUK

Mykola Vasylchuk

*Kolomiya Educational and Scientific Institute of the
Vasyl Stefanyk Carpathian National University:*

Kolomiya, Mykola Lysenko St., 8; e-mail: mykolavasylichuk@ukr.net

The article examines the activities of the Kolomyia publisher of the interwar period, Mykola Kovaluk. This is the first study to highlight the work

of the publishing house he founded, «Record», outline the subject matter and repertoire of publications, and analyze the publishing policy.

The author of the article uses advertising materials for analysis, which he considers as a self-characteristic of the publisher. The thematic scopes of the main book series of the publishing house «Record» and periodicals of Mykola Kovaluk are outlined. The meaning of one of the publications of «Record» – a dictionary of foreign words by Oleksa Skalozub is revealed.

Keywords: publishing, book, printing house, periodical, magazine, book block, bindings, embossing, font, «Record», book series, «Library “Prolom”», «Library “Variety”», «Library of the amateur theater».